Ankenævnet for Forsikring

Den 25. august 2014 blev i sag nr. 85754:

xxxxx xxxxxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx x

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har en gruppelivsforsikring i PFA Pension. Hun klager over, at selskabet har afvist at udbetale invalidesum, idet selskabet har henvist til, at hun ikke har sandsynliggjort, at hendes generelle erhvervsevne er varigt nedsat med mindst 2/3.

Forsikringen giver ret til udbetaling af invalidesum, hvis forsikrede på grund af helbredsmæssige forhold varigt ikke er i stand til at tjene mere end 1/3 af, hvad der er sædvanligt for personer uden nedsat erhvervsevne på samme egn med samme uddannelse og alder.

Klageren, der er født i 1979, arbejdede efter endt HH-uddannelse i 1999 først ved en fiskerifabrik og derefter to slagterier. I 2007 blev hun opsagt grundet sygefravær som følge af rygsmerter. I 2008 arbejde hun i 6 måneder i et vinduesfirma. Den 12/1 2009 blev klageren indlagt og sygemeldt, og hun fik kort efter konstateret rygsøjlegigt. I perioden fra den 20/10 2009 til den 26/5 2010 var hun i tre forskellige virksomhedspraktikker, og hun blev ved brev af 13/10 2011 bevilget førtidspension.

Ved anmeldelsesskema af 18/10 2011 til selskabet anmeldte klageren, at hendes erhvervsevne var nedsat. Ved brev af 14/3 2012 til klageren afviste selskabet at yde for-

sikringsdækning, hvilket selskabet efterfølgende fastholdt ved brev af 2/3 2013 til klageren.

Til brug for sagens behandling indhentede selskabet diverse helbredsmæssige og sociale oplysninger, hvoraf nogle gengives her:

Det fremgår bl.a. af udateret fysioterapeutisk status:

> "Subjektiv
> … Siger, at hun smertemæssigt har fået det værre i denne periode og dette hæmmer hendes indsats ift. Øvelser. Hun siger, at hendes funktionsniveau som sådan ikke er faldet, men at hun prioriterer, at lave andre ting i hjemmet frem for øvelser, og det har hun god erfaring med ift. Smertereduktion. Hun tror ikke på, at det er fysioterapi, der skal til for at hun får det bedre.
> ….
> Konklusion
> … er nu afsluttet herfra før tid. Det er min overbevisning, at vi ikke kan nå længer med almen genoptræning, da pt. Ikke tror på at fysioterapi kan hjælpe, og hver sygdommen samtidig er så aktiv at enhver bevægelse øger smerten så meget."

Af klagerens hospitalsjournal af fremgår det bl.a.:

> "**15.05.09 Reumatologisk ambulatorium**
> Pt. Beskriver sine ryggener som stort set uændrede. Konstante rygsmerter i lænd, af og til strålende ned i den ene lyske. Smerterne forværres ved fysisk aktivitet, bl.a. i form af rengøring og lign., og kan da give anledning til smertejag i lænden.
> ….
> 22.09.09
> ….
> Forsøg på at behandle patienten med Salazopyrin lykkedes ikke på grund af allergisk reaktion. Methotexat var uden effekt. NSAID uden klar effekt.
> ….
> Patienten var indstillet på at prøve biologisk behandling og der kan vi godt acceptere.
> ….
> **29.06.10 Biologisk afsnit**
> Vi skal understrege, at vi har afprøvet 2 biologiske præparater, hvor de to måtte seponeres pga. allergireaktion.
> Der er god grund til at afprøver TNF-præparat nummer 3, den kan godt afprøves som monoterapi subkutant.
> …
> Hvis det viser sig, at der ingen positiv respons eller ingen tolerance til TNF-præparaterne, bliver det nødvendigt at betragte det som behandlingssvigt og behandling med biologisk midler må seponeres og patienten kan ikke tilbydes andre modificerende behandling for nuværende."

Kommunen indhentede udtalelse af 14/12 2010 fra klagerens psykolog, og det er bl.a. anført:

”1. Er der noget psykologisk til hinder for at … på nuværende tidspunkt kan deltage i et praktikforløb?
2. Hvilke skånehensyn skal overholdes i et evt. praktikforløb?
3. Er der behandlingsmuligheder i det psykologiske system, der kan medvirke til at forbedre funktionsniveauet i væsentlig grad?

Ad 1:
….
… fortæller, at hendes gigtsmerter ikke er dominerende, når hun har mulighed for at kunne hvile sig.
…s aktiviteter og kontakter synes at blive mere indskrænkede, og jeg har bedt … om at være opmærksom på dette og at være mere socialt opsøgende.
Jeg ser den tiltagende isolation som et problem.
Den overvejende sociale kontakt sker gennem spil på nettet, hvor … lever sig ind i en anden verden, og hun har succes der. Det er mit indtryk, at … kan bruge mange timer ved spillet.

Set fra et psykologisk synspunkt, vil det være godt for … at deltage i et praktikforløb, fordi hun her vil kunne tilbydes en socialisering.

Ad 2:
Hvis ikke … er tilstrækkeligt dækket ind med gigtmidler, og hun ikke kan tilbydes passende hvilepauser, kan jeg være bekymret for, at smerterne vil ødelægge formålet med praktikforløbet.

… har brug for at blive tilbudt passende hvilepauser, hvis et praktikforløb skal have succes.

Ad 3:
En forudsætning for at forbedre …s funktionsniveau er at der kan findes et biologisk gigtmiddel, som … kan tåle.

Jeg har ved forrige samtale med … anbefalet hende, at hun selv kontakter … Sygehus, så man kan komme videre med et egnet smertestillende produkt.
… meddeler mig d.d., at Biologisk afdeling (Reumatologisk) på … Sygehus har lukket mellem jul og nytår, så afdelingen vil sende bud efter … i januar.
Jeg håber, at afdelingen kan finde et smertestillende biologisk gigtmiddel, der kan afhjælpe …s smerter. Hvis dette ikke er tilfældet, vil jeg mene, at … ikke har mulighed for at forbedre sit funktionsniveau.

For øjeblikket er …s bærbare computer ikke brugbar, så hun mister på den måde kontakter på nettet. Forhåbentlig finder hun en løsning på dette problem.

….

Jeg mener ikke, at der i det psykologiske system er behandlingsmuligheder, der kan medvirke til at forbedre funktionsniveauet i væsentlig grad.”

Af speciallægeerklæring af 11/2 2011 til kommunen fra en speciallæge i reumatologi og rehabilitering fremgår det bl.a.:

”**Diagnose:**

Diagnosen HLA-B27 relateret sacroileitis anses for sikker. Der er ingen yderligere undersøgelser, der er relevante mht. diagnose.
De psykiske faktorer bør beskrives nærmere. Anbefaler at kommunen anmoder om en psykologisk erklæring hos den psykolog, som har behandlet patienten.

Behandling:
Behandles nu med injektioner af biologisk medicin, Enbrel, indtil videre uden effekt. Hvis der ikke er nogen effekt i løbet af højst 4 måneder, da vil der ikke være nogen yderligere medicinske behandlingsmetoder.
Anbefales allerede nu at prøve et bækkenstøttebælte, som smertelindring.
Anbefaler tiltagende daglig cykling, hvor hun sidder med lodret ryg på en velaffjedret sadel, evt. på kondicykel.
Anbefaler regelsmæssig svømning.
Anbefaler yderligere psykologsamtaler hos den psykolog, som patienten tidligere har gået til og har tillid til. Patienten har dog ikke råd til at betale selv.
Nedennævnte skånehensyn udgør også en del af behandlingen for at undgå forværring.

Prognose:
Patientens tilstand er en kronisk sygdom, med uforudsigeligt forløb med rolige perioder afvekslende med forværringer. Prognosen afhænger i øvrigt af effekten af ovennævnte behandlingsforslag. Sandsynligvis vil det dog være muligt at lindre symptomerne i nogen grad med nogen af de nævnte behandlingsforslag. Sygdommen kan dog ikke helbredes. De psykiske symptomer kan sandsynligvis bedres af ovennævnte behandlingsforslag og når der samtidig bliver lagt en realistisk plan for den arbejdsmæssige situation.

Skånehensyn:
For at undgå forværring, vil der være varige skånehensyn i form af afvekslende især siddende og lidt gående og lidt stående arbejde uden tunge løft. Bør undgå
yderstillinger i lænden. Bør kunne skifte arbejdsstilling ofte. Bør kunne arbejde i moderat tempo.
Det psykiske arbejdsklima bør være godt med gode arbejdskammerater og god ledelse.

Arbejdsevne:
Om ovennævnte behandlingsforslag kan øge arbejdsevnen er usikkert, men det tager mindst 6 måneder, inden dette kan vurderes. Den seneste arbejdsprøvning 2010, som opfyldte skånehensyn, viser en arbejdsevne på mindre end 12 timer pr. uge, da hun også havde en del fravær. Det anbefales derfor at vente med en ny arbejdsprøvning til hun har prøvet de fleste af ovennævnte behandlingsforslag.
En evt. boglig uddannelse kan måske blive aktuel og afhænger af lyst og evner og sygdomsaktivitet.
Det er dog ikke sikkert, at arbejdsevnen kan normaliseres, selvom patienten måske kan gennemføre en boglig uddannelse."

Det fremgår af hospitalsjournalen af 13/5 2011 , at klageren ved samtale på biologisk afsnit fik oplyst, at behandlingsmulighederne var udtømte.

Af notat den 27/6 2011 i den kommunale arbejdsevnevurderingsjournal fremgår det bl.a.:

”Der vurderes ikke mulighed for uddannelse, personlig assistance, fleksjob eller anden afklaring.
… har haft gode sociale kompetencer, gode erfaringer fra det ufaglærte arbejdsmarked, stor arbejdsidentitet samt ønske om at være selvforsørgende. Det vurderes ikke muligt at vende tilbage til arbejdsmarkedet grundet den betydelige nedsatte funktionsniveau.
Det vurderes formålsløst at afklare arbejdsevnen yderligere da der ikke er sket bedring af den helbredsmæssige tilstand.
Der er ingen behandlingsmuligheder og tilstanden er varig pga. kronisk gigtlidelse.”

Selskabet indhentede speciallægeerklæring af 20/1 2012 fra en speciallæge i psykiatri, og det fremgår bl.a.:

”**Aktuelle fysiske sygdom:**
Hun har lidelsen Morbus Bechterew, rygsmerterne sidder i lænden og lysken, og er der konstant og tiltages ved den mindste belastning. Ved forværring kommer smerterne ned i benet og længere op i ryggen og tilsidst hele ryggen.
Hun må periodevist være totalt inaktiv, for at smerterne vil bedres. Hun kan have så mange smerter, at hun skriger.
Hun kan ikke tåle medicinen.
Nogle dage må hun ligge i sengen, hun har vanskelighed ved at klare selv toiletbesøg.
Hendes soveværelse er ovenpå, og hun må bruge gelænderet til stor hjælp for at komme op i soveværelset.
….

Aktuelle psykiske symptomer:
Hun er belastet af sin sygdom, hun kan ikke deltage i noget. Tidligere har hun været meget aktiv omkring sport og bowling, men magter det ikke mere p.g.a. smerterne.
Det er traumatisk for hende med Mb. Bechterew sygdommen.
Hun har desuden en forstyrrelse af personligheden med tendens til at handle impulsivt. Hun kan være stridbar især ved impulsfrustration og være affektlabil og eksplosiv. Humøret er ustabilt og lunefuldt.
….

Objektivt psykisk:
Klar og orienteret i tid, sted og egne data.
Hun er neutralt istemningslejet. Talen og sprog er normalt. Normal tankegang. Hun har nedsat impulskontrol. Vurderingsevnen og indsigten skønnes i orden.
Hun har tegn til en forstyrrelse af personligheden. Hun er præget af smerter ved mindste belastning.
….

Behandlingsmuligheder:
Det vurderes, at yderligere realistiske behandlingsmuligheder ikke vil kunne give hende en varig bedring af tilstanden med Mb. Bechterew.
Det skønnes, at samtaler vil kunne lette hendes belastningstilstand, og at hun vil kunne få det bedre psykisk og acceptere sin lidelse.

Prognose:
Det skønnes, at prognosen er dårlig.

Varige eller midlertidige skånehensyn:

Der er behov for varige skånehensyn.

Lidelsens betydning for arbejdsevnen:
Arbejdsevnen skønnes ikke tilstede til, at hun vil kunne opfylde de krav, der stilles på arbejdsmarkedet, så hun kan udføre forskellige konkret specificerede arbejdsopgaver med henblik på at opnå indtægt til hel eller delvis forsørgelse.

Hun er i en tilstand på grund af sin lidelse, at man må sige, at der ingen muligheder for arbejdsfunktion, trods hun har været et flittigt og arbejdsomt menneske.

Stationær tidspunkt:
Det vurderes, at det ikke længere er sandsynligt, at der vil indtræde en blivende bedring af tilstanden trods eventuel yderligere behandling."

I klageskema af 6/2 2014 til nævnet har klageren bl.a. anført:

"1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. Supplerende redegørelse kan evt. vedlægges. Efter mistet arbejde pga sygdom i 2007 tog det indtil jan- 2009 at for en diagnose.
Efter at få konstateret Morbus Bechterew afprøvede de div medicin, men jeg allergisk over for medicin og stærk smertestillende, så få ingen medicin eller smertestillende.
I 2011 tilkendte ... Kommune mig varriet pension, da de vudered jeg har varriet nedsat arbejdsevne og at den ikke ved activering, revalidering, behandlingsmæssige samt andre foranstaltninger kan gøre mig selvforsørgende.
I 2011 tilkendte [andet pensionsselskab] mig 100.000 kr i engangs beløb samt 60.000 kr om året før skat indtil jeg bliver 65 år, da de vudered mig 2/3 nedsat arbejdsevne eller mere.
I 2011 sendte jeg papir til PFA og i 2012 fik jeg afslag.
I 2013 fik jeg dem til at revuder min sag, men endnu et afslag, da de fastsætter erhvervsevnen efter andre kriterier end kommunen.

Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? (skal udfyldes)
Jeg vil gerne opnå at de udbetaler den invalidesum, som jeg mener jeg er berettiget til."

Det fremgår bl.a. af selskabets brev af 25/2 2014 til nævnet:

"**PFA Pensions begrundelse for at fastholde afgørelsen**
Vi anerkender at forsikredes erhvervsevne er nedsat men ikke med to tredjedele eller mere. Forsikrede har fået stillet diagnosen Morbus Bechterew [rygsøjlegigt], som giver fysiske gener, men som det vil fremgå i vores fremstilling, har forsikrede ressourcer, som hun vil kunne anvende på arbejdsmarkedet i et job på nedsat tid, som opfylder hendes skånehensyn.

Ligeledes vurderer vi, at forsikredes ikke opfylder betingelsen om varighed, idet tilstanden over tid har ændret sig og der er stadig er mulighed for stabilisering i forhold til at forsikrede accepterer sin sygdom og dermed kan fokuserer på sine ressourcer.

Forsikredes ressourcer i arbejdsprøvningerne
I det følgende vil vi beskrive forsikredes ressourcer på arbejdsmarkedet.

Forsikrede har været i flere arbejdsprøvninger. Den første var på … Plejehjem fra den 20. oktober 2009 til den 18. januar 2010. Det fremgår af ressourceprofilen (bilag …, side …), at praktikken var præget af meget fravær og sygdom. Forsikrede startede under praktikken på

ny biologisk medicin, som hun ikke kunne tåle. Det fremgår ligeledes, at forsikrede ikke tålte noget smertestillende, så hun havde smerter konstant. Det var derfor på daværende tidspunkt svært for hende at deltage i en praktik og det blev vurderet, at der ikke var så meget at konkludere på. Forsikredes motivation og deltagelse var lille, idet de i praktikken kunne fornemme, at forsikrede var meget negativ og så meget sort på fremtiden. Forsikrede havde svært ved at acceptere, at det var en sygdom, som hun skulle leve med resten af livet. Hun fokuserede meget på bivirkninger af medicinen i stedet for at håbe på, at det faktisk virkede. Det blev konkluderet, at hendes største barriere var, at hun ikke kunne se muligheder pga. sin sygdom og hun var ikke motiveret for praktikken. På trods af det dårlige resultat af denne arbejdsprøvning, blev det vurderet, at *"der findes funktioner på arbejdsmarkedet som borgeren vil kunne klare i større omfang end tilfældet har været i denne praktik, derfor ny praktik fra den 25. januar"* (PFA Pensions udhævning).

Fra den 26. januar 2010 til den 31. marts 2010 var hun i …huset, hvor hun havde nogle uoverensstemmelser med personalet. Det fremgår, at forsikrede kunne være meget nedladende i sin tale til andre, og kunne piske en stemning op blandt de andre borgere, som gik på …huset. *"Personalet på ….huset har aldrig oplevet …[klageren] smertepræget, hverken af rygsmerter eller andet. Opgaverne ... bliver sat til udfører hun på tilfredsstillende vis, men dog lettere langsommere tempo",* (PFA Pensions udhævning), jf. bilag …, side …. Forsikrede var ikke færdigafprøvet efter denne praktik, så forsikrede skulle komme med forslag til, hvad hun ønskede i en ny praktik. Forsikrede havde ikke nogle forslag, på trods af de blev ved med at spørge og sige, at der da måtte være nogle ting, som forsikrede havde lyst til. Men hun blev ved med at svare at det vidste hun ikke.

Den tredje og sidste praktik startede den 3.maj 2010 og løb frem til den 25. juni 2010 ved …. Forløbet blev afsluttet før tid, da forsikrede blev fuldt sygemeldt. Opgaverne bestod i at fakturere i det små, bogføre, hjælpe med at pakke fakturerer, arkivering, registrering og post. *"[klageren] har aldrig virket motiveret for hverken at starte i praktikken, heller ikke hen af vejen. [klageren] har intet deltaget i, som har været udover sine arbejdsopgaver. Det har virket som om både fra praktikstedet og ut., at [klageren] ikke havde lyst til at være i praktikken",* (PFA Pension udhævning), jf. bilag …, side …. På trods heraf arbejdede forsikrede 3 timer 4 dage om ugen. Det fremgår, at forsikrede var lærenem, kvik og hurtig til sine opgaver og havde flair for EDB. … [virksomheden] vurderede, at det ville være en god ide, hvis forsikrede arbejdede inden for IT, … eller noget produktion, der ligner …, da der ikke er noget fysisk belastende, men kun meget lette ting og alle hjælpemidler til rådighed. … kunne også være en mulighed. Det fremgår videre, at barrierne i forhold til arbejdsmarkedet var ryglidelsen Morbus Bechterew, men der kan kompenseres herfor ved nedsat tid, personlig assistance for den fysiske del og det er vigtigt, at hun får en mentor til de sociale kompetencer. Forløbet blev dog afbrudt før tid, fordi forsikrede forsøgte at begå selvmord. Forsikrede blev i den forbindelse indlagt (bilag I) og det blev anbefalet et forløb ved psykolog, hvilket … Kommune bevilgede.

Det er vores vurdering, at forsikrede i disse arbejdsprøvninger viste ressourcer på trods af at hun ikke virkede motiveret for at være i en praktik og på trods af smerterne. Vi vurderer, ligesom … Kommune vurderede i marts 2010, jf. bilag …, side …, at forsikrede har gode muligheder for at vende tilbage til arbejdsmarkedet med den rette erhvervsmæssige optræning og de rette skånehensyn. Forsikredes erhvervsevne vurderes i forhold til dette derfor ikke varigt nedsat med to tredjedele.

Lægelige oplysninger i sagen
De lægelige akter i sagen viser, at forsikredes erhvervsevne er nedsat, men ikke i et omfang, så hun ikke kan indgå på arbejdsmarkedet med skånehensyn. Både speciallæge i reumato-

logi og forsikredes psykolog beskriver, hvordan hun vil have gavn af at indgå som en del af arbejdsmarkedet på skånsomme vilkår.
….

I forhold til forsikredes psykiske tilstand er det vores vurdering, at psykolog … har været nærmere til at vurdere forsikredes psykiske tilstand korrekt end psykiater …, idet han havde et længere samtaleforløb med forsikrede og han alene fokuserede på en vurdering af forsikredes psykiske tilstand.

PFA Pensions lægekonsulent vurderer, at personlighedsforstyrrelsen med stor sandsynlighed har været til stede allerede under opvæksten og ungdomslivet og også under de tidligere ansættelser i industrien. Her har hun formået at klare en årrække trods sin diagnose emotionelt ustabile personlighedsforstyrrelse - af impulsiv type. Det er derfor vores vurdering, at forsikredes helbred, heller ikke i forhold til sine psykiske gener er nedsat med mindst to tredjedele.

Tilkendelse af førtidspension
Forsikrede blev den 1. november 2011 tilkendt førtidspension. Det er PFA Pensions vurdering, at denne tilkendelse ikke skete ud fra et oplyst grundlag, idet forsikrede ikke blev arbejdsprøvet på ny. Der blev således konkluderet ud fra arbejdsprøvninger der lå 1 ½ år tilbage.

Det er vores vurdering, at …. Kommune har tilkendt førtidspension på baggrund af samtaler med forsikrede, jf. bilag …, side … og ikke på baggrund af de lægelige akter, som faktisk anlægger en anden og meget mere positiv tilgang til, at forsikrede ville have gavn af at være en del af arbejdsmarkedet og hun ville profiterer heraf.

Det skal understreges, at tilkendelse af førtidspension sker ud fra andre kriterier, end de kriterier PFA Pension anvender, når vi tilkender invalidepension. PFA Pension vurderer alene erhvervsevnen i forhold til de helbredsmæssige forhold. Det faktum, at der er tilkendt førtidspension skaber derfor ikke en formodning for, at erhvervsevnen er nedsat til mindre end en tredjedel.

Konklusion
Sygdommen Morbus Bechterew er af sådan en karakter, at der er gode og dårlige perioder, som beskrevet af …[speciallæge i reumatologi og rehabilitering], hvilket … Kommune også anerkender i ressourceprofilen, jf. bilag …, side …. Forsikrede har derfor et rimeligt beskæftigelsesniveau i perioder og der er derfor heller ikke på denne baggrund belæg for at vurderer, at forsikredes helbredstilstand er varigt nedsat til under en tredjedel.
Forsikrede havde også inden hun fik stillet diagnosen gode ressourcer, idet hun har en studentereksamen og erfaring fra arbejdsmarkedet. Ligeledes havde hun interesse for edb og var meget kreativ og der var derfor gode udviklingsmuligheder, jf. bilag … side ….

Det forekommer derfor ikke i forsikredes interesse og var ikke i overensstemmelse med de lægelige akter i sagen, at … Kommune tilkendte forsikrede førtidspension. Ligeledes er det PFA Pensions vurdering, at forsikrede rent faktisk i de forskellige arbejdsprøvninger har bevist, at hun har en del ressourcer, som hun kan anvende på arbejdsmarkedet med skånebehov i form af arbejde uden fysisk belastning. Ligeledes er det vores vurdering, at de ressourcer forsikrede bruger på at spille spil på nettet, ville hun kunne anvende på arbejdsmarkedet.

I forhold til forsikredes unge alder, er det vores vurdering, at hun med tiden vil acceptere sin helbredstilstand og derfor vil kunne bruge de ressourcer hun har mere konstruktivt end det

var tilfældet i arbejdsprøvningerne. Det er derfor vores vurdering, at hvis forsikrede på nuværende tidspunkt kom i en arbejdsprøvning med de korrekte skånebehov, så ville hendes erhvervsniveau være på over 12 timer ugentligt. Vi anerkender, at forsikredes erhvervsevne er nedsat, men ikke varigt med 2/3 eller derunder."

Ved udateret brev modtaget i nævnet den 6/3 2014 anførte klageren bl.a.:

"De fremhæver at de mener jeg har arbejdes resurser tilbage, med henvisning til de arbejdes prøvninger jeg har deltaget i.

Det fremgår at jeg virkede negativ og umotiveret i forløbet. Dertil vil jeg gerne sige at fordi jeg ikke tåler nogen form for smertestillende medicin havde jeg, og har stadig, mange smerter. Græder ofte fordi det gør så ondt, derfor er jeg ikke motiveret. Når jeg kom hjem fra arbejde kunne jeg kun ligge med stærke smerter, til jeg skulle af sted igen. Dette gik selvfølgelig ud over mit sociale liv, som dog er meget bedre nu.

At jeg trods smerterne alligevel udførte en smule arbejde skyldes at jeg altid har været pligtopfyldende, og tidligere arbejdede op til 55 timer i ugen. Det er jo ikke holdbart i det lange løb, hvis livet er 12 timers arbejde i ugen, og resten af tiden liggende med smerter (dette forklare meget tid på bærbar, kan ikke sidde op ved den)

Vedrørende genoptræning, har jeg solgt min cykel da jeg ikke kan bruge den mere, mit højre ben kan ikke træde ned i pedalet i længden. Da jeg gik til genoptræning, blev jeg afsluttet før tid, da jeg ikke vidste fremgang, tværtimod, pga. smerterne som forøgedes deraf. Selvfølgelig prioriterer jeg mad lavning og let rengøring først. Har vindues pudser da jeg ikke kan klare det selv, blot støvsugning giver mig et døgn med stærke smerter. Derfor har jeg stadig svært ved at se hvordan jeg skulle klare selv et meget let arbejde, da jeg selv nu på pension har flere dage i ugen hvor jeg ikke kan lave noget."

I sit brev af 13/3 2014 til nævnet har selskabet bl.a. supplerende anført:

"Forsikrede skriver, at hun var negativ og umotiveret i arbejdsprøvningen, fordi hun havde mange smerter. Det beskrev vi også i vores svar til Ankenævnet, ligesom vi beskrev, at forsikrede under disse forhold kunne arbejde 3 timer 4 gange om ugen. Forsikrede viser derved, at hun stadig har en ikke uvæsentlig resterhvervsevne.

Det er ligeledes vores vurdering, at forsikredes væsentlige tidsanvendelse på computerspil helt/delvist skal medregnes ved vurderingen af resterhvervsevnen. Herunder særligt arbejdsfunktioner, hvor der anvendes EDB."

Nævnet har videre modtaget klagerens udaterede brev den 12/3 2014 samt selskabets brev af 28/3 2014, der dog ikke indeholder nye væsentlige oplysninger.

Det fremgår bl.a. af forsikringsbetingelserne:

"**Udbetaling ved varig erhvervsevnenedsættelse**
§7. Retten til udbetaling af invalidesum indtræder, når forsikredes generelle erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde efter PFA Pensions skøn er varigt nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Ved generel erhvervsevne forstås evnen til at arbejde som almindelig fuldtidsbeskæftiget ikke blot i forsikredes nuværende eller tidligere erhverv, men i alle erhverv.

Stk. 3. Forsikrede må ikke længere være i stand til at tjene mere end en tredjedel af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse, anciennitet og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.

Stk. 4. PFA Pension vurderer, hvor meget den generelle erhvervsevne er nedsat på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse. Vurderingen er uafhængig af tilkendelse af offentlig førtidspension og andre offentlige ydelser. Ved bedømmelsen af nedsættelsen af erhvervsevnen er det uden betydning, om forsikrede på grund af situationen på arbejdsmarkedet ikke er, eller efter revalidering ikke vil være, i stand til at fa arbejde."

Nævnet udtaler

Det fremgår af sagen, at klageren, der er født i 1979, blev sygemeldt i 2009 på grund af rygsøjlegigt, som er en kronisk lidelse, der bl.a. medfører smerter i ryggens led. Sygdommen har et uforudsigeligt forløb, hvor der normalvis er gode og dårlige perioder. Det fremgår af sagens lægelige oplysninger, at klagerens tilstand særligt var præget af stærke smerter i lænderyggen, og at disse blev forværret ved fysisk aktivitet.

Klageren var i perioden fra den 20/10 2009 til den 26/5 2010 i tre forskellige arbejdsprøvninger, hvorefter hun den 13/10 2011 blev bevilget førtidspension, da kommunen vurderede, at der ikke var grundlag for at afklare hendes arbejdsevne yderligere. Nævnet finder på baggrund af oplysningerne i den kommunale arbejdsevnevurdering at måtte lægge til grund, at klagerens tre arbejdsprøvninger var præget af fravær, sygdom og manglende motivation, men at hun udførte de stillede opgaver på tilfredsstillende vis. I sin sidste praktik arbejdede hun 12 timer ugentligt inklusiv frokost.

Klagerens psykolog har i en erklæring af 14/12 2010 oplyst, at det ville være godt for hende med et praktikforløb med socialisering, men at der ikke ville være mulighed for en forbedring af funktionsniveauet, såfremt der ikke kunne findes et gigtmiddel.

Det fremgår bl.a. af en erklæring af 11/2 2011 fra en speciallæge i reumatologi, at "For at undgå forværring, vil der være varige skånehensyn i form af afvekslende især siddende og lidt gående og lidt stående arbejde uden tunge løft. Bør undgå yderstillinger i lænden. Bør kunne skifte arbejdsstilling ofte. Bør kunne arbejde i moderat tempo." Det fremgår videre, at en ny arbejdsprøvning af klageren burde afvente, at hun forsøgte forskellige motionsbaserede behandlingsforslag.

Det er i en psykiatrisk speciallægeerklæring af 20/1 2012 bl.a. oplyst, at klageren havde tegn til en forstyrrelse af personligheden, at hun kan være stridbar, affektlabil og eksplosiv, at hun havde en nedsat impulskontrol, og at arbejdsevnen ikke skønnes til stede til at kunne opfylde de krav, der stilles på arbejdsmarkedet for at opnå indtægt til hel eller delvis forsørgelse.

Ifølge klagerens lægejournaler forsøgte hun forskellige medicinske behandlinger af sygdommen, hvilket var uden positivt resultat, da hun lider af allergier. Den 13/5 2011 blev hun oplyst, at hospitalet havde udtømt sine behandlingsmuligheder, og at hendes tilstand skulle betragtes som varig.

Det fremgår af forsikringsbetingelserne at klageren har ret til udbetaling af invalidesum, når hendes erhvervsevne i alle erhverv er nedsat til 1/3 eller derunder.

Nævnets flertal udtaler herefter

Flertallet finder på baggrund af ovenstående og efter en samlet vurdering af sagens oplysninger i øvrigt, at klageren ikke har godtgjort, at hendes erhvervsevne varigt er nedsat i dækningsberettigende grad. Flertallet har bl.a. lagt vægt på, at klageren trods manglende motivation og sygefravær på grund af medicinske bivirkninger på tilfredsstillende vis kunne gennemføre arbejdsprøvninger med 12 timers ugentligt arbejde fordelt på 4 dage af 3 timers arbejde. Flertallet kan derfor ikke pålægge selskabet at udbetale invalidesum til klageren.

Det forhold, at klageren den 13/10 2011 blev bevilget førtidspension, kan ikke føre til et andet resultat.

Nævnets mindretal finder efter en samlet vurdering af sagens oplysninger, at klageren har godtgjort, at hendes erhvervsevne i alle erhverv er varigt nedsat til 1/3 eller mindre, hvorfor selskabet ikke har været berettiget til at afvise udbetaling af invalidesum.

Efter udfaldet af stemmeafgivningen

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen